

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Kungälv kommun
arbete med att säkerställa vetenskaplig grund och
beprövad erfarenhet i grundskolan**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Kungälv kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 14 januari 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 14 juni 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Kungälv kommun har inkommit med en sådan redovisning den 22 juni 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver skapa former och strukturer för att kontinuerligt kommunicera forskning och beprövad erfarenhet av relevans för skolornas arbete med utbildningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I detta ingår att, när det är relevant, inkludera forskning och beprövad erfarenhet som belyser jämställdhet i utbildning. IFOU (innovation, forskning och utveckling i skola och förskola)

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen genomfört flera åtgärder för att öka tillgången till forskning i organisationen. Huvudmannen har bland annat sett till att samtlig pedagogisk personal har tillgång till aktuell forskning genom nyhetsbrev från ett fristående forskningsinstitut samt att alla skolenheter har tillgång till forskning via ett företag som sammanställer och presenterar aktuell forskning. Den forskning som dessa uppmärksammar omfattar även forskning om jämställdhet. Det framgår dock inte om huvudmannen, eller en utsedd funktion inom huvudmannens organisation, även gör ett kritiskt urval av materialet och aktivt kommunicerar detta i organisationen. Det framgår vidare att funktioner inom huvudmannens organisation, som exempelvis rektor och verksamhetschef, delger och sprider vidare kunskap och forskning inom organisationen som de förvärvat eller fått kännedom om genom olika typer av regionala eller nationella nätverk. Det framgår att detta görs i högre grad nu än tidigare. Huvudmannen planerar att utveckla kvalitetsdialogerna så att de tydligare inriktas mot vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Härtill planerar huvudmannen att anställa en svenskutvecklare, som tillsammans med befintlig matematikutvecklare har i uppdrag att sprida forskning och bidra till mer utvecklade undervisning i aktuellt ämne. Huvudmannen bedömer att vetenskap och beprövad erfarenhet kommer bli ett tydligare tema i arbetet inom organisationen. Huvudmannen ser i nuläget att det finns ett större intresse hos rektorerna för frågor om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och att forskning uppmärksammas mer av lärare och arbetslag.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver organisera arbetet så att det kollegiala lärandet tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet. I detta ingår att skapa former för strukturerad prövning, dokumentation och kritisk granskning.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen främst utvecklat strukturerna för rektorernas arbete men att huvudmannen också prioriterat spridning av arbetet som görs inom olika professionsnätverk. Huvudmannen har arbetat fram en tydligare struktur och uppföljning för att utvecklat de gemensamma forumen där rektorer träffas och arbetar tillsammans. I detta ingår mer omfattande förberedelser och efterarbete i syfte att främja och befästa det kollegiala lärandet och beprövad erfarenhet. Inför träffarna i de gemensamma forumen hålls stabsmöten där verksamhetschef tillsammans med stödfunktioner planerar tillfällena för att öka lärandet. Detta arbete har enligt huvudmannen bidragit till att rektorernas lärande av varandra blivit mer strukturerat vilket ökar förutsättningarna för att beprövad erfarenhet utvecklas.

Huvudmannen redogör för att beprövad erfarenhet även behandlas i professionsnätverk, så som specialpedagognätverk, nätverk för lärare i fritidshem och nätverk för förstelärare i matematik, och att dokumentationen från nätverken kommer att få en bredare spridning och skickas till alla rektorer. Det framgår dock inte hur nätverken utöver detta rent konkret arbetar eller strukturerar sitt arbete för att utveckla beprövad erfarenhet. Det framgår inte heller om ytterligare forum där lärare deltar omfattas av arbetet med beprövad erfarenhet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Douglas Rinaldo

Föredragande
Signerat av: Douglas Rinaldo

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.